

ΓΙΩΡΓΟΣ Κ. ΜΠΟΥΓΕΛΕΚΑΣ

Διαβατήρια
Διηγήματα

Δ Ω Δ Ω Ν Η
ΑΘΗΝΑ 2011

Στο νοίκι

ΕΓΩ ΤΩΡΑ μ' αυτά τα πράγματα δεν είχα σχέση. Το πονούσα βέβαια το τριάρι στη Φιλαδέλφεια. Δούλεφα και στην οικοδομή, όταν το χτίζαμε. Με ιδρώτα και αίμα, που λένε. Το ρετιρέ του διώροφου στο παλιό προσφυγικό οικόπεδο. Δεύτερος όροφος. Έβλεπε και στην Πάρνηθα. Και τώρα, που το κληρονόμησα, δεν ήξερα τι να το κάνω. Μια ζωή στο ενοίκιο βλέπεις. Στα τριάντα μου απόκτησα ένα σπίτι να μένω. Ε, δεν μπορούσα ξαφνικά να μπω και στη λογική του ιδιοκτήτη, του σπιτονοικοκύρη.

«Να το νοικιάσεις! Αυτό να κάνεις. Ξέρεις πόσοι θα ήθελαν να είναι στη θέση σου και να εισπράττουν, βρέξει-χιονίσει, ένα νοίκι; Όσο το αφήνεις ακατοίκητο, το σπίτι φθείρεται. Τα κλειστά σπίτια μαραζώνουν, πνίγονται στην κλεισούρα».

Κάπως έτσι μου παρουσίαζαν τα πράγματα φίλοι και συγγενείς κι εγώ δυσκολευόμουν να τους αντικρούσω. Το 'βαφα λοιπόν, έβαλα ένα ενοικιαστήριο στην είσοδο κι άλλο ένα στη γειτονική κολόνα και περίμενα.

* * *

«Τι δουλειά έχω εγώ στη Βούλα, ρε Θανάση; Εγώ είμαι παιδί του κέντρου. Μεγάλωσα στην Κυψέλη του

’60. Σχολείο πήγα στο Βαρβάκειο. Έκανα τις κοπάνες μου στη “Σόνια”. Το γραφείο μου στο Κολωνάκι, τα Δικαστήρια στην Ευελπίδων, η Λυρική και η “Λέσχη του Δίσκου” στην Ακαδημίας, οι φίλοι μου, τα στέκια μου, η ζωή μου τέλος πάντων εκεί είναι. Καλό κι όμορφο το σπίτι της Ελένης, βλέπει και λίγο θάλασσα. Όμως τι να το κάνεις, όταν θέλω πάνω από μια ώρα να φτάσω στα Δικαστήρια; Δεν πάει άλλο. Πρέπει να μετακομίσουμε κοντά στο γραφείο. Δεν λέω ν’ αγοράσουμε. Να νοικιάσουμε, βρε παιδί μου, στην αρχή!»

Αυτά πάνω κάτω έλεγα, με στεντόρεια φωνή απ’ το τηλέφωνο στον Θανάση, φίλο και συνάδελφο, για ν’ ακούγομαι απ’ το γραφείο μου στην κρεβατοκάμαρα και στην κουζίνα, που θα με άκουγε, δεν μπορεί, και η Ελένη.

«Και σένα, βρε ματάκια μου, θα σ’ εξυπηρετήσει μια τέτοια αλλαγή. Το “Εθνικής Οικονομίας” είναι στο Σύνταγμα. Μόνο να λογάριαζες τις ώρες του ύπνου που θα κέρδιζες, για να είσαι στην ώρα σου στο Υπουργείο, θα συμφωνούσες. Αν έμενες στο Κολωνάκι, θα άλλαζε η ζωή σου. Η ζωή μας τελικά. Δεν λέω να πουλήσεις το πατρικό σου. Να το νοικιάσεις, σου προτείνω».

Μετά από ένα δύσκολο πρώτο γάμο είχε έρθει στον δρόμο μου αυτό το κορίτσι και η χαρά της ζωής επέστρεψε στην καρδιά μου. Όμως και η καθημερινότητα μακριά απ’ τα χούγια μου ήταν ανυπόφορη.

«You cannot teach an old dog new tricks, Ελένη μου», της έλεγα.

Και κείνη έσκαγε στα γέλια: «Τέτοιο σκυλί εγώ δεν βλέπω. Ένα κουτάβι βλέπω, που μπερδεύεται στα πόδια μου».

Και βγήκαμε τελικά στο μείντάνι. Η Ελένη δηλαδή, γιατί εγώ, το πρωί στα δικαστήρια και το απόγευμα στο γραφείο, δεν άδειαζα. Τα βράδια μας πλέον απέκτησαν μόνιμο θέμα συζήτησης. Το διαμέρισμα στο Κολωνάκι!

* * *

Το κινητό χτύπησε ακριβώς στις έξι. Πετάχτηκε αμέσως και το έκλεισε. Η κρεβατοκάμαρα βρωμούσε αλκοόλ και κρεμμύδια. Ο κύριος πάλι τα κοπάνησε χτες στο υπόγειο καπηλειό της πλατείας. Τουλάχιστον την άφησε ήσυχη να ξεκουράσει το κορμάκι της. Κοίταξε στο άλλο δωμάτιο. Τα παιδιά κοιμόντουσαν.

Το κοτόπουλο είχε ξεπαγώσει. Σε δέκα λεπτά είχε καθαρίσει τις πατάτες, είχε προθερμάνει τον φούρνο και το φαΐ πήρε το δρόμο του. Έφησε έναν καφέ, πήρε το χαρτάκι με το τηλέφωνο απ' τη φρουτιέρα στο τραπέζι, το κοίταξε και πριν αρχίσει το σιδέρωμα, έκατσε μια στάλα να ξαναχαρεί το μαντάτο.

«Μαμά, το νοικιάζουν το σπίτι! Αυτό, που είναι στον δεύτερο όροφο. Αυτό, που μου 'λεγες ότι από κει μπορείς να βλέπεις μέχρι το βουνό. Έβαλαν χαρτί στην πόρτα και στην κολόνα. Έγραψα το τηλέφωνο όταν πήγαινα στ' Αγγλικά. Πάρ' το!» Αυτά της είπε η κόρη της αποβραδής, κι άντε να κλείσει μάτι η Χαλίνα.

«Ωραίο σπίτι», σκεφτόταν. «Με βεράντες, με ήλιο! Να μπορείς ν' ανασάνεις».

Τα λεφτά δεν τη φόβιζαν. Είχε φτιάξει τον κύκλο της. Όλοι τη ζητούσαν. Η καλύτερη οικιακή βοηθός. Και πήγαινε σε πλούσια σπίτια. Κηφισιά, Εκάλη, τέτοια πράγματα. Κόντευε να στρώσει και τον άντρα

της. Σπάνια έχανε πια μεροκάματα στην οικοδομή. Έπιανε βέβαια τα βράδια, αλλά και ποιος δεν έπιανε απ' τους δικούς τους; Τι άλλο είχε να κάνει για να ξεχαστεί; Ας ήταν μόνο αυτό... Τα παιδιά της στο σχολείο πήγαιναν καλά. Ειδικά, η κόρη της ήταν το καμάρι της. «Καλότυχη να είναι», σχεδόν ψιθύρισε. Σήμερα το μεσημέρι θα την έβαζε να πάρει τηλέφωνο. Μιλούσε πιο καλά τα Ελληνικά απ' όλη την οικογένεια. Να μην τρομάξουν οι ιδιοκτήτες.

* * *

Τον πρωινό καφέ στο “Φίλιον” με τον φίλο του ο κύριος Παναγιώτης δεν τον έχανε με τίποτα. Κάθε μέρα στις δέκα οι δύο απόστρατοι είχαν ραντεβού στο παλιό ζαχαροπλαστείο της Σκουφά. Αν κάποιος δεν έδινε το «παρών», θα ’ταν, χτύπα ξύλο, άρρωστος. Μίνι ταξίαρχοι και οι δύο, επέτρεπαν στα γκαρσόνια να τους αποκαλούν στρατηγούς. Των “Διαβιβάσεων” ο κύριος Παναγιώτης, του “Μηχανικού” ο φίλος του ο κύριος Γιάννης. Συνομήλικοι και συμμαθητές στη Σχολή Ευελπίδων. Μαζί και στο Μετσόβιο αργότερα, στους Μηχανολόγους ο πρώτος, στους Πολιτικούς ο δεύτερος. Μετριοπαθείς άνθρωποι, κατάφεραν στην καριέρα τους ν’ αποφύγουν την ανάμιξή τους σε περιπέτειες, που άλλοι τους πρότειναν. Παρέμειναν αυστηρά υπηρεσιακοί και ανομολόγητα βενιζελικοί.

Εκεί κοντά έμεναν. Με τη διαφορά, ότι ο κύριος Παναγιώτης είχε κάνει, από απόψεως προίικας, έναν καλύτερο γάμο απ' τον φίλο του. Έτσι σήμερα, εκτός απ' τη σύνταξή του, εισπράττει και τα ενοίκια δύο

διαμερισμάτων της πολυκατοικίας όπου μένει, φηλά στη Βουκουρεστίου.

«Δεν είναι μόνο το οικονομικό, όπως καταλαβαίνεις, Γιάννη μου. Και βέβαια για τα χρήματα νοικιάζω τα διαμερίσματα, όμως πρέπει να διαφυλάξω και την εικόνα των συγκατοίκων μου, των συνιδιοκτητών της πολυκατοικίας, της γειτονιάς μας, εν τέλει. Με τέτοια ζήτηση, γιατί να μην επιλέξω τον καλύτερο;»

«Συμφωνώ απολύτως, Παναγιώτη».

«Αν δεν το κάνουμε εμείς, Γιάννη μου, που έχουμε γνωρίσει στη ζωή τις πραγματικές αξίες, ποιος θα το κάνει; Οι νεόπλουτοι του Χρηματιστηρίου; Όχι, πες μου, μια και το συζητάμε το πράγμα, την περασμένη βδομάδα άδειασε το ένα διαμέρισμα. Αυτό του τρίτου, που κρατούσε ο τέως υπουργός της Δικαιοσύνης. Σε ποιον τώρα πρέπει εγώ να δώσω το σπίτι μου; Στον οποιοδήποτε θα μπορεί να πληρώσει το ενοίκιο;»

«Όχι βέβαια! Ο πήχης ανέβηκε πια», ήταν τα λόγια του κυρίου Γιάννη.

* * *

Μπήκα στο σπίτι κατά τις πέντε. Μετά το σχολείο είχα δυο ιδιαίτερα εκεί κοντά, κι έτσι πριν νυχτώσει τρύπωσα στο καβούκι μου. Η γυναίκα μου είχε φτάσει πριν από μένα. Στρώσαμε τραπέζι, φάγαμε. Κατά τις έξι χτύπησε το τηλέφωνο. Εγώ λαγοκοιμόμουν στον καναπέ. Το σήκωσε η Μάρθα.

«... Δεν έχω μιλήσει ακόμα με τον άντρα μου... Δεν ξέρω τι συζητήσεις έχει κάνει. Μπορείτε να πάρετε σε καμιά ώρα, που θα επιστρέψει; Ευχαριστώ πολύ».

«Ήταν για το σπίτι. Ένα κοριτσάκι... Είναι λέει

μια οικογένεια, το αντρόγυνο και δύο παιδιά. Μένουν εκεί κοντά, είδαν την αγγελία και θέλουν να το νοικιάσουν. Νομίζω, είναι αλλοδαποί. Η προφορά αυτού του παιδιού κάπως μου φάνηκε...»

«Να το ξεχάσουν!», το ξέκοψα αμέσως.

«Όπως νομίζεις».

Μάζεψε τα πιάτα κι εγώ έφησα τον καφέ. Αγαπημένη συνήθεια μετά το μεσημεριανό. Αυτό, τέλος πάντων, που λέγαμε μεσημεριανό, τέτοια ώρα που μαζευόμαστε. Ήταν όμως η στιγμή μας να κάνουμε παρέα και να τα πούμε. Μου 'κανε βέβαια εντύπωση η ευκολία με την οποία έγινε αποδεκτή η σατράπικη απάντησή μου. Περίμενα στο σαλόνι, με τον καφέ σερβιρισμένο, την αντεπίθεση.

Ήρθε, άναψε τσιγάρο και η τροχιοδεικτική βολή έδειξε την πορεία της κουβέντας.

«Εγώ, πάντως, λέω να τους δούμε τους ανθρώπους».

«Τι να δούμε, βρε Μάρθα;», αντέτεινα, «στο ισόγειο μένουν τα ξαδέρφια μου με τα παιδάκια τους, στον πρώτο η αδερφή του πατέρα μου, κι εγώ να βάλω τίποτα Αλβανούς στο σπίτι μου! Το σπίτι, που μου άφησαν ο πατέρας μου κι η μάνα μου! Δεν γίνονται αυτά τα πράγματα».

«Καταλαβαίνω...», ήταν τα λόγια της, «το μόνο που προτείνω είναι να τους δούμε. Τίποτε άλλο».

«Αύριο το μεσημέρι έχω δύο ραντεβού. Ένα με κάποιον βιοτέχνη απ' την περιοχή και το άλλο μ' ένα ζευγάρι συνταξιούχων από τη Νέα Ιωνία. Εσύ στη θέση μου τι θα έκανες;»

«Από τη στιγμή που δεν νιώθεις καλά με τους συγγενείς μας και κυρίως αν νομίζεις ότι προδίδεις τη

μνήμη των γονιών σου, δεν έχω να πω τίποτα. Ξέρεις πως η έννοια μου είναι να είσαι ήρεμος, χωρίς περιττές ενοχές. Αρκετές κουβαλάμε έτσι κι αλλιώς...»

«Άσ' τα αυτά τώρα. Πάμε σινεμαδάκι και μετά για κάνα ποτό; Παρασκευή σήμερα, αύριο κοιμόμαστε κατά βούληση. Παίζουν στην “Έλλη” μια γαλλική ταινία και διάβασα καλές κριτικές. Λέγεται “Ο κρυμμένος”. Παίζει κι ο Ντανιέλ Οτέιγ, που σ' αρέσει. Τι λες;»

* * *

«Αλέξανδρε, το φαγητό είναι έτοιμο. Στρώνω τραπέζι. Έλα ν' ανοιξεις το κρασί». Η Ελένη με καλούσε. Σηκώθηκα απ' το γραφείο μου με τα δικόγραφα και πήγα στην κουζίνα.

«Για πες μου λοιπόν, τι ανακαλύψαμε σήμερα, κυρία Ελένη;»

«Το πράγμα θέλει προσοχή. Πέρα απ' τα ψηλά ενοίκια, πολλές πολυκατοικίες είναι παλιές. Πάνω από πενήντα χρόνια. Οι ανάγκες συντήρησης μεγάλες, κι όσο και να βαραίνουν τον ιδιοκτήτη, η ανακατωσούρα θα 'ναι δικιά μας. Άσε που μερικοί παριστάνουν το βαρύ πεπόνι! Και πώς λέγεστε; Και είστε παντρεμένη; Και πόσα παιδιά έχετε; Τι δουλειά κάνει ο σύζυγος; Εσείς με τι ασχολείσθε, αν επιτρέπεται; Το “αν επιτρέπεται” τους μάρανε. Μόνο κάθε πότε “το κάνουμε” δεν με ρώτησαν!»

«Ελένη, είσαι κουρασμένη σήμερα».

«Δεν κουράζομαι, Αλέξανδρέ μου. Το ξέρεις πως είναι κάτι που μ' ευχαριστεί. Αλλά τους ψωνισμένους ιδιοκτήτες δεν τους μπορώ».

«Τι να κάνουμε; Θ' ανεχθούμε κάποια πράγματα

για να καλύτερέψουμε τη ζωή μας. Άλλωστε δεν πρόκειται να μείνουμε για πάντα στο νοίκι. Κάποια στιγμή θ' αποκτήσουμε και το δικό μας σπίτι στο κέντρο. Όμως, πες μου, είδες κάτι που σ' άρεσε ;»

«Κοίταξε, υπάρχει ένα διαμέρισμα ψηλά στη Βουκουρεστίου. Στον τρίτο όροφο. Το κακό είναι ότι ο ιδιοκτήτης μένει στην ίδια πολυκατοικία και νοικιάζει κι άλλο ένα διαμέρισμα».

«Γιατί είναι κακό ;»

«Γιατί είναι απόστρατος, δηλαδή φείρας. Ανώτατος αξιωματικός, όπως πρόλαβε να με πληροφορήσει, και θα τον έχουμε μες τα πόδια μας. Γιατί αυτό, γιατί εκείνο ; Ξέρεις τώρα».

«Επιμένω ότι δεν είσαι στα κέφια σου σήμερα».

«Μωρέ στα κέφια μου είμαι, όμως το ύφος του ήταν ενκνευριστικό και, όπως και να το κάνεις, με χάλασε λιγάκι».

«Με τον απόστρατο όμως που πιαστήκαμε, δεν μου είπες για το σπίτι. Πώς ήταν ; Σου άρεσε ;»

«Μα γι' αυτό είμαι φουντωμένη. Γιατί το σπίτι είναι σούπερ ! Έχει μια καταπληκτική βεράντα, που βλέπει τον Αϊ-Γιώργη σκαρφαλωμένο στον Λυκαβητό απ' τη μια μεριά και την Ακρόπολη απ' την άλλη. Το φαντάζεσαι, να 'ναι καλοκαιριάτικο βράδυ, τα μνημεία φωτισμένα κι εμείς να ρομαντζάρουμε στην αθηναϊκή μας βεράντα !»

Την κοίταζα και μακάριζα την τύχη μου. Ένα κορίτσι μ' ενθουσιασμό, με κέφι για ζωή, με νεύρο. Ένα κορίτσι που διεκδικεί την ευτυχία μας. Το δικό μου κορίτσι !

«Πόσα τετραγωνικά είναι τέλος πάντων αυτό το σούπερ διαμέρισμα ;»

«Είναι μεγάλο Αλέξανδρε, κοντά διακόσια τετραγωνικά».

«Τι να το κάνουμε, ματάκια μου, τόσο μεγάλο; Δυο άνθρωποι είμαστε, αλλά και τρεις να γίνουμε, πάλι υπερβολικό μου φαίνεται».

«Να σου πω. Αρχικά, πρέπει να συμφωνήσουμε πως ο άνθρωπος είναι σαν το αέριο. Καταλαμβάνει τόσο χώρο, όσο του διατίθεται».

Έσκασα στα γέλια.

«Πού τα 'μαθες αυτά, ρε παντογνώστη; Στην Πάντειο δεν κάνουν φυσικές και χημείες!»

«Σιγά τη γνώση... Αυτό όλοι το ξέρουν. Όμως σοβαρά τώρα, εκτός από τη θέση και τη θέα του σπιτιού, είναι και σχετικά σύγχρονο. Πρόκειται για πολυκατοικία της δεκαετίας του '70. Για τα δεδομένα της περιοχής είναι μια χαρά».

«Εντάξει, και πού τα χαλάσατε με τον κύριο ιδιοκτήτη;»

«Δεν τα χαλάσαμε πουθενά. Όταν θέλω να πετύχω αυτό που θέλω, δεν τα χαλάω με κανένα. Αυτό που δε μ' άρεσε ήταν πως ζήτησε το τηλέφωνό μου για να με ειδοποιήσει εκείνος. Σε δεκαπέντε μέρες παρακαλώ!»

«Γιατί τόσο αργά;»

«Γιατί θα περάσουμε από εξετάσεις, αγάπη μου. Ο άνθρωπος θα κάνει επιλογή! Δεν το κατάλαβες;»

«Ε, αυτό δεν το φανταζόμουν! Να μπω στη διαδικασία της επιλογής για ένα διαμέρισμα μου φαίνεται τρελό. Τέλος πάντων, ας περιμένουμε, Ελένη μου. Τι κάνουμε; Εν τω μεταξύ, εσύ ρίχνε καμιά ματιά και σε άλλες αγγελίες. Δεν είναι και το τελευταίο διαμέρισμα της Αθήνας».

«Δεν είναι βέβαια, αλλά δεν σου κρύβω ότι μου κόλλησε το συγκεκριμένο. Στην υγειά μας!»

Τσουγκρίσαμε τα ποτήρια μας και συμφωνήσαμε, θέλοντας και μη, να περιμένουμε.

* * *

«Είσαι σίγουρη ότι παίρνεις τον σωστό αριθμό;»

«Ε, ναι, καλέ μαμά! Τι είμαι, ούφο;»

«Είσαι σίγουρη;»

«Ρε μαμά, σου λέω είμαι σίγουρη! Αφού τη μια φορά το σηκώνει εκείνη η γυναίκα και μου λέει ότι ο άντρας της λείπει και ότι θα μας πάρουν εκείνοι και την άλλη δεν το σηκώνει κανένας. Παίρνω το σωστό νούμερο ή δεν το παίρνω;»

«Ναι, βρε πουλάκι μου, εσύ καλά τα κάνεις όλα, εγώ σε μπερδεύω γιατί δεν μπορώ να βγάλω άκρη. Δεν μου λες, το ενοικιαστήριο το έχουν ακόμα στην πόρτα και στην κολόνα;»

«Κανονικά, όπως την πρώτη μέρα».

«Κάτι είναι κι αυτό. Μπορούμε να ελπίζουμε. Το σπίτι δεν νοικιάστηκε ακόμα».

* * *

Η Τετάρτη δεν ήταν η πιο εύκολη μέρα. Εφημερία στο σχολείο και τρία ιδιαίτερα στη συνέχεια... Δεν είμαι πια τζόβενο. Η Μάρθα ήταν ακόμα στο γραφείο. Μαγείρεψα κάτι γρήγορο. Πήρα την εφημερίδα και την περίμενα. Σε καμιά ώρα ήρθε. Φάγαμε, και στον καφέ η κουβέντα ήρθε στο σπίτι της Φιλαδέλφειας. Απ' το Σάββατο δεν μου είχε κάνει νύξη.

«Τι γίνεται με τα ραντεβού σου για το διαμέρισμα;»

«Τι να σου πω, βρε Μάρθα. Ο βιοτέχνης μάλλον για άνετη γκαρσονιερίτσα έψαχνε. Του το ξέκοψα. Το ζευγάρι των συνταξιούχων είχε πρόβλημα με την έλλειψη ασανσέρ. Λογικό, εδώ που τα λέμε. Ένας τρίτος βρήκε ακριβό το ενοίκιο. Αυτά!»

«Ξέρεις, εκείνο το κοριτσάκι παίρνει συνέχεια τηλέφωνο. Προφασίζομαι διάφορα πράγματα για να το αποφύγω. Τι να του πω, δεν ξέρω πια».

«Τι να πεις; Δεν τα είπαμε; Το σπίτι μου δεν γίνεται να το δώσω σε αλλοδαπούς!»

«Μπορεί να είναι καλοί άνθρωποι. Ας μην είμαστε απόλυτοι. Το κοριτσάκι, ξέρεις τι ευγενικό είναι στο τηλέφωνο ;»

«Θέλω να καταλάβεις και να σταματήσεις να με πιέζεις. Την ιδεολογική μου τοποθέτηση τη γνωρίζεις. Εγώ δεν έχω πρόβλημα με κανέναν άνθρωπο. Το πρόβλημά μου είναι οι συγγενείς μου. Φοβάμαι τις αντιδράσεις τους. Το ίδιο και τη γειτονιά. Μα καλά, θα πουν, δεν βρήκε κανέναν άλλο να νοικιάσει το σπίτι του; Σε Αλβανούς το έδωσε ;»

«Χωρίς να έχει καμία σημασία, για Πολωνούς πρόκειται».

«Ό,τι και να είναι, μετανάστες είναι!»

«Με συγχωρείς, αλλά μ' έχεις φέρει στα όριά μου με τις αντιφάσεις σου. Κάθομαι και σ' ακούω και προσπαθώ ν' αντιμετωπίσω με ψυχραιμία ό,τι και να μου πεις. Τις προάλλες, μου πρόταξες τη μνήμη των γονιών σου και δεν σου κρύβω ότι με κόμπλαρες. Όμως, να σου πω κάτι; Πολύ αμφιβάλλω αν ο πεθερός μου, ο ξεριζωμένος Μικρασιάτης, ο βασανισμένος από τους Χίτες, Εαμίτης, στο ξενοδοχείο “Κρυστάλ”

της οδού Ελπίδος, θα είχε σήμερα τα ίδια μυαλά με σένα!»

Είχε ανεβάσει τον τόνο της φωνής της σε επίπεδα άγνωστα σε μένα. Δυσκολευόμουν να την αναγνωρίσω.

«Μάρθα, φωνάζεις αγάπη μου! Προσπάθησε να ηρεμήσεις. Δεν σ' έχω ξαναδεί έτσι».

«Γιατί σ' έχω ξαναδεί εγώ έτσι; Πώς να ηρεμήσω, όταν γκρεμίζεις όλη την εικόνα που έχω φτιάξει για σένα από τότε που ήμασταν στο Πανεπιστήμιο; Και για να μην πάμε τόσο πίσω, τι καθόσουν κι έλεγες στους φίλους σου στο μπαρ μετά το σινεμά, για τον Σαρκοζί και τον Λεπέν; Πού πήγε όλη αυτή η ρητορεία περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων; Μέχρι και τον σοσιαλισμό με δημοκρατία και ελευθερία ξεθάψατε, και σήμερα μου λες ότι δεν νοικιάζεις το σπίτι σου σε μετανάστες! Με θλίβεις».

«Μα τι να κάνω; Υπάρχει λύση;»

«Να τους δεις, κύριε! Αυτό να κάνεις. Δεν σου λέω να νοικιάσεις το σπίτι σου ούτε σε κακοποιούς, ούτε σε μαφιόζους. Όμως δες τους πρώτα, κι αν είναι καλοί οικογενειάρχες κι εργατικοί άνθρωποι, να βρεις μια λύση».

«Και στους συγγενείς, στους γείτονες τι να πω;»

«Να τους εξηγήσεις ότι πρόκειται για σοβαρούς ανθρώπους και πως αν τους δημιουργήσουν το παραμικρό πρόβλημα, θα πάρεις τα μέτρα σου, όπως θα έκανες με οποιασδήποτε εθνικότητας νοικάρη. Απλά πράγματα».

Και μ' αυτά τα λόγια έκανε μια εντυπωσιακή στροφή, πήγε μέσα και άρχισε να σιδερώνει.

Έμεινα μόνος και προσπαθούσα να βάλω σε μια

σειρά τα λόγια της. Θεωρητικά είχε δίκιο, όμως λίγα γίνονται; Καλή η θεωρία, όταν όμως καλείσαι να την εφαρμόσεις πρέπει να γίνεις ρεαλιστής, γήινος, να υπολογίσεις όλες τις παραμέτρους. Θα περίμενα.

«Δεν μπορεί, κάτι θα φανεί. Χάθηκαν οι δημόσιοι υπάλληλοι;...», σκεφτόμουνα.

* * *

«Εγώ θα μιλήσω και στους γείτονες. Στον περιπτερά, στον μανάβη, στο καθαριστήριο, όπου μπορεί να τον συναντήσουν τον νοικοκύρη».

Κυριακή μεσημέρι και η φαμίλια σε απαρτία γύρω απ' το μεσημεριανό φαγητό.

«Εμένα μου την έδωσε και χτες που γύριζα απ' την ταβέρνα, τα έσκισα τα χαρτιά».

«Ποια χαρτιά έσκισες;», έκανε ανήσυχη η Χαλίνα.

«Αυτά, που λένε ότι νοικιάζουν το σπίτι».

«Μα γιατί το έκανες; Ποιος σου 'πε ότι δεν θα ξα-ναβάλουν άλλα; Τι κέρδισες μ' αυτό;»

«Τίποτα... Ξέσπασα. Να μάθουν να μη μας κοροϊ-δεύουν!»

«Τι έκανες; Μου λες τι έκανες; Και αν σε είδε κανένας, φαντάζεσαι να το πει στους ανθρώπους; Και μετά, αντί διαμέρισμα».

«Κανένας δε με είδε».

«Θα φανεί άντρα μου, θα φανεί».

Η Χαλίνα κόντευε να σκάσει. Τι να πρωτομαζέψει; Να δουλέψει, να κοιτάξει τα παιδιά της, να φροντίσει το σπίτι της, να κοντρολάρει την οινοποσία του άντρα της; Ήταν μόνη της. Χιλιάδες χιλιόμετρα μακριά απ' το Γκντανσκ. Σε άλλη θάλασσα, σε άλλο ήλιο, σε άλλο τόπο. Κάποιες φορές τα πρωινά στα ξένα σπίτια,

όταν κανένας δεν την έβλεπε, την έπιανε ένα παράπονο, μια νοσταλγία τόσο επίμονη. Ένα κλάμα βουβό και παρατεταμένο... Μόνο τότε επέτρεπε στον εαυτό της να λυγίσει. Ποτέ άλλοτε... Η Χαλίνα για όλους ήταν σκληρή, άτρωτη. Σχεδίαζε και εκτελούσε τα πάντα άψογα. Όπως και στη δουλειά της. Τέλεια!

* * *

«Έλα αγάπη μου, εγώ είμαι. Με πήρε ο στρατηγός τηλέφωνο και αύριο το απόγευμα κατά τις πεντέμισι θέλει να μας γνωρίσει...Ναι, μου το τόνισε, θέλει να δει και σένα...Τι να κάνω, Αλέξανδρε, εσύ δεν μου 'πες να κάνουμε υπομονή; Άλλωστε το γραφείο σου δυο βήματα είναι... Εντάξει; ... Σ' αγαπώ πολύ!»

Είχαν περάσει δεκαπέντε ημέρες και ο στρατηγός τήρησε τον λόγο του. Η Ελένη ήθελε πολύ το σπίτι. Δεν υπήρχε περίπτωση να της αρνηθώ οτιδήποτε θα βοηθούσε να πραγματοποιήσει αυτό που επιθυμούσε. Έτσι την άλλη μέρα μετά τις πέντε χτυπούσαμε την πόρτα της πολυκατοικίας της οδού Βουκουρεστίου.

«Αλέξανδρος Αντωνιάδης, δικηγόρος παρ' Αρείω Πάγω», συστήθηκα.

«Χάρηκα, κύριε», απάντησε χωρίς ενθουσιασμό.

Να μην τα πολυλογώ, η συνάντηση έληξε άδοξα, με τα νεύρα μου να έχουν γίνει λωρίδες απ' τις ερωτήσεις του στρατηγού και κυρίως από τη μνημειώδη καταληκτική φράση του, που, ακόμα και σήμερα, δυσκολεύομαι να ξεχάσω.

«Θα το σκεφτώ, κύριε Αντωνιάδη!»

* * *